

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. D. Magistri Petri Lombardi Novariensis Episcopi
Parisiensis. Sententiarvm Libri IV. quibus vniuersæ
Theologiæ summa continetur**

Petrus <Lombardus>

Mogvntiæ, 1632

Quod passio supplet vicem baptismi, & fides & contritio. D. E

urn:nbn:de:hbz:466:1-38829

De illis qui suscipiunt rem: & non sacramentum. D

Sunt & alij, vt supra posuimus, qui suscipiunt rem
& non sacramentum: Qui n. effundunt sanguinem
pro nomine Iesu, etsi nō sacramentum rem tamē
accipiunt. Vnde Aug. Quicumq; non percepto rege-
nerationis lauacro pro confessione Christi mori-
untur, tantū eis valet ad dimittenda peccata, quā-
tum si abluerentur sacro fonte baptismi. Audistis
quod passio pro Christi nomine suscepta, supplet
vicē baptismi. Nec tantum passio vicem baptismi
implet, sed etiā fides & cōtritio, vbi necessitas ex-
cludit sacramentum: sicut aperte docet Aug dicēs
baptismi vicem aliquādo implere passionem. De
latrone illo, cui nō baptizato dictū est. Hodie me-
cum eris in paradiso, B. Cyprianus non leue docu-
mentum assumit. Quod etiā atq; etiam ego con-
siderans, inuenio, non tantum passionē p nomine
Christi id, q; baptismo deerat, posse supplere, sed
etiam fidē conuersionemq; cordis, si forte ad cele-
brandum mysterium baptismi in angustijs tēpo-
rum succurri non pōt. Neq; n. ille latro pro nomi-
ne Christi crucifix⁹ est, sed pro meritis facinorum
suorum: nec quia credidit, passus est: sed dum pa-
titur credit. Quātum ergo fides valeat, etiam sine
visibilis baptismi sacramēto: quod Apostolus ait,
Corde creditur ad iustitiam, ore a. confessio fit ad
salutē: in illo latrone declaratum est, sed tunc im-
pletur inuisibiliter, cū mysteriū baptismi nō con-
tēptus religionis, sed articulus necessitatis exclu-
dit. Et baptismus quidē pōt esse vbi cōuersio cor-
dis defuerit. conuersio a cordis pōt quidem inesse
non percepto baptismo, sed contempto baptismo
non pōt, nec vllō modo dicenda est cōuersio cor-
dis ad Deum, cum Dei sacramentum cōtemnitur.
Ecce hic habes, non solum passionē, sed etiam fidē
& contritionē conferre remissionem, vbi nō con-
tēnitur sacramentū: vt in latrone illo ostenditur.

Y y 5

qui

In 12. lib. de
ciuit. Dei in
princip. cap.
7. tom. 5.

Au in prin-
cip. cap. 22.
lib 4 de ba-
ptismo con-
tra Don. t. 7.
Luc. 23. f

Rom. 10. 6

Aug. ibid.
lib 4. ca. 25.
ad princip.

*In lib. 2. vet
ca. 18. in me-
dio, tom. 1.
In oratione
funebri de
obitu Valen-
tiniani
pe. paululum
ante mediū
in tom. 3.
Hier. 4. f.*

qui nō per passionē, sed per fidem saluatus est sine
baptismo. Sed dicunt quidam hoc retractasse Aug.
Retractauit quidē exemplum, sed nō sententiam.
Ait enim in 4. lib. Cum dicerem vicem baptismi
posse habere passionem, non satis idoneum posui
illius latronis exemplum: quia vtrum non fuerit
baptizatus, incertū est. Cōstat ergo, sine baptismo
aliquos iustificari & saluari, vnde Amb. de Valen-
tiniano, Ventrē meum doleo, vt prophético vtar
eloquio: quia quē regeneraturus eram, amisi: ve-
runtamen gratiam quam ille poposcit, nō amisi.

Que videntur obuiare predictis.

Ioan. 1. 6

His autē videtur obuiare, quod Dominus dicit,
Nisi quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu S. non
pōt intrare in regnum cōlorum, quod si generali-
ter verū est, non vidētur esse vera superius posita,
Sed illud intelligendum est de illis qui possunt, &
contemnunt baptizari. Vel ita intelligendum est,
N si quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu S. i. ex ea
regeneratione, quæ fit per aquam, & Spiritum S.
non saluabitur. Illa a. regeneratio fit non tantum
per baptismum, sed etiā per pœnitentiam & san-
guinem. Vnde auctoritas dicit, ideo Apostolū plu-
raliter dixisse fundamentum baptismatū, quia est
baptismus in aqua, in sanguine, in pœnitētia. Hoc
a. non ideo dicit, quod sacramētum baptisimi fiat
non nisi in aqua: sed quia ipsius virtus, i. sanctifi-
catio, datur non modo per aquam, sed per sangui-
nem vel pœnitētiā interioris. Ratio etiā id sua-
det. Si n. non valentibus credere paruulis sufficit
baptismus, multo magis sufficit fides adultis vo-
lentibus. sed nō valentibus baptizari. Vnde Au. Queris
qd fit maius, fides an aqua? nō dubito quin respō-
deam, fides. Si ergo quod min⁹ est sanctificare pōt,
nonne quod maius est, i. fides? de qua Christus ait,
Qui crediderit in me, etiam si mortuus fuerit, vi-
uet. Sed dicunt aliqui, nullum aduitū in Christum
cred-

*Glosord. ad
illud. 6.
Hebr. ab ope-
ribus mor-
tuis.*

*De unico
baptismo.
Ioan. 11. 6.*

credere vel charitatem habere sine baptismo, nisi sanguinē fundat pro Dño: subdita introducentes testimonia Aug. ait. Ex illo tempore quo Saluator dixit, Nisi quis renatus fuerit, &c. absq; sacramēto baptismi, p̄ter eos qui in Ecclesia sanguinē fundunt, aliquis vitā eternam accipere non p̄t. Item, Nullum catechuminū quamuis in bonis operibus defunctū, vitā æternam habere credimus, excepto martyrio, vbi tota sacramēta baptismi cōp̄entur. Itē: Baptizatis iter tantū salutis esse credimus. Sed q̄ in his minus dixit, in alijs capitulis suprapositis suppleuit. Et ideo hæc sic intelligenda sunt, vt illi soli habentes tēpus baptizandi excipiantur. Si n. aliquis habēs fidē & charitatē voluerit baptizari, & nō valet necessitate p̄uētus, supplet omnipo- tentis benignitas, quod sacramēto defuerat. Dum n. soluere potest, nisi soluat, tenetur: sed cum iam non potest & tamen vult, nō imputat ei Deus, qui suā potentia sacramentis non alligauit. Quod ve- ro inuisibilis sanctificatio sine visibili sacramento quibusdā insit, aperte Aug. tradit super Leuit. dicēs inuisibilem sanctificationem quibusdam affuisse & prohibuisse sine visibilibus sacramentis. Visibi- lem vero sanctificationē, quæ sit sacramento visi- bili siue inuisibili, posse adesse, nō posse p̄desse: nec tamē visibile sacramentū ideo contemnendū est, quia contemptor eius inuisibiliter sanctificari nō p̄t. Hinc Cornelius & qui cum eo erant, iā spiritu sanctificati baptizati sunt. Nec superflua iudicāda est sanctificatio visibilis, quia inuisibilis p̄cessit. Sine visibili ergo inuisibilis sanctificatio esse p̄t & prodesse: visibilis a. quæ sit sacramento tenus, si- ne inuisibili prodesse nō potest, cum ista sit omnis illius utilitas. Simoni Mago visibilis baptismus nō profuit, quia inuisibilis nō affuit: sed quibus inui- sibilis affuit, profuit: nec tantum valet fides aliena paruulo, quantum propria adulto. Paruulis n. non suffi-

*In lib. de fide
ad Petrum
post mediū.*

Cap. 3.

Ioan. 3. a

Aug. in Ec-

clesiasticis

dogmatibus

in princip.

Cap. 74.

Tom. 3.

Ibid. paulo

superius.

Super Leuit.

in fine c. 8. in

tom. 8.

Eug. eodem

cap. paulo

superius.

Actuum. 8. c

*Aug. in cap.
27. l. de fide
ad Petrum.*

*Epist. ad Bo-
nifacium
Epis. in fine
1077. 2.*

Matth. 25.

sufficit fides ecclesie sine sacramēto: quia si absq; baptismo fuerint defuncti, etiā cum deferuntur ad baptismū dānabuntur, sicut multis sanctorū auctoritatibus comprobatur. Ad q; hoc vnum sufficiat. Aug. ait. Firmissime tene, paruulos qui vel in uteris matrum viuere incipiunt & ibi moriuntur, vel de matribus nati sine sacramento baptismi de hoc seculo transeunt, eterno supplicio puniendos: quia etsi p̄prie actionis peccata nō habuerunt, originale tamē peccatum traxerunt carnali concupiscētiæ cōceptione. Et sicut paruuli, qui sine baptismo moriuntur, infidelium ascribuntur numero: ita qui baptizantur, fideles dicuntur: qui à fidelium cōsortio nō separantur, cū orat ecclesia pro fidelibus defunctis. Fideles ergo sunt nō p̄pter virtutē, sed fidei sacramentū. Vnde Aug. Paruulū etsi nondum fides illa, quæ etiā in credentium voluntate consistit, iam tamen fidei ipsius sacramentum, i. baptismus, fidelem facit: sicut credere respondetur, ita etiam fidelis vocatur, nō rem ipsam mente annuendo, sed ipsius rei percipiendo sacramentū.

Quid profit baptismus his qui cum fide accedunt.

Solet etiā quæri de illis, qui iā sanctificati spiritu, cum fide & charitate ad baptismū accedunt, quid eis cōferat baptismus? Nihil n. eis videtur praestare, cum per fidē & contritionē iam remissis peccatis iustificati sunt. Ad quod sane dici pōt, eos quidem per fidē & contritionem iustificatos, i. à macula peccati purgatos, & à debito eterne pœnæ absolutos, tamen adhuc teneri satisfactione temporali, qua pœnitētes ligantur in ecclesia. Cum a. baptismum percipiunt, & à peccatis si quæ interim post conuersionem contraxerunt, mundantur, & ab exteriori satisfactione absoluuntur: & adiutrix gratia omnisq; virtus in eo augetur, vt vere nou⁹ homo tunc dici possit, Fomes quoq; peccati in eo amplius debilitatur. Ideo Hier. dicit, q; fides quæ fide-